

B.Com.-II (NEP) - Semester -IV
Vertical – E (i) Ability Enhancement Course (AEC) (Demonstrative)

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam. Duration	Max. Marks
5.0	IV	401410	English	1	30	1Hr.	25

Unit	Contents	Teaching Hours
Unit 1	Prose: 1) Apro JRD --Sudha Murty 2) Kalpana Chawala 3) Education Provides a Solid Foundation --- APJ Abdul Kalam	15
Unit 2	Effective Communication Skills: 1) Anchoring, Elocution, Debate 2) Presentations 3) Effective Communication on Social Media	15

References: Board of Editors (Orient Black Swan Publication)

Model Questions	Based On the Above 02 Units, 01 Long Answer Question Will Be Asked For 07 Marks (07) Based On the Above 02 Units, 02 Short Answer Questions Will Be Asked Each For 04 Marks (08)
External-15	College level
Internal -10	Internal assessment -10 marks.
Total-25	Unit test related to above two units will be conducted Where 10 multiple choice questions will be asked.

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B. Com. II (NEP) Semester-IV
Vertical E: Ability Enhancement Course(AEC) (Demonstrative)

Level	Semester	Course code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max. Marks
5.0	IV	401411	Marathi	1	30	1Hr.	25

Course Outcomes:

1. विद्यार्थ्यांना संवाद कौशल्याची ओळख होईल.
2. संवाद कौशल्याचा प्रभावी वापर विद्यार्थी उद्योग व्यवसायात करू शकतील.
3. संवाद कौशल्यामुळे उद्योग व्यवसायात वाढ होते हे विद्यार्थ्यांना समजेल.
4. विद्यार्थ्यांची उद्योग व्यवसाय करण्याची मानसिकता बदलेल.
5. संवाद कौशल्याच्या माध्यमातून उद्योग व्यवसायाची भरभराट होईल.

Unit	Contents	Teaching Hours.
Unit I	१.फ्री लान्सिंग आणि गिग इकॉनॉमिक्स २.इंटरनेट ऑफ थिंग्ज ३.आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स -I	15
Unit II	४.आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स - II ५.डेटा मायनिंग : सोन्यासारखा अनमोल डेटा ६.रोबोट्स आणि कॉबोट्स	15

References- डिजिटल युगात वावरतांना, ले. प्रेम शंकरलाल जैस्वाल, राघव पब्लिकेशन नागपूर आवृत्ती २०२५.

Model Questions	वरील दोन्ही घटकावर 01 दीर्घोत्तरी प्रश्न 07 गुणांचा असेल. वरील दोन्ही घटकांवर 02 लघुत्तरी प्रश्न प्रत्येकी चार म्हणजे एकूण 08 गुणांचे असतील. (वरील दोन्ही प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय राहतील)
External – 15 Internal – 10 Total - 25	महाविद्यालयीन स्तर अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Marks) घटक चाचणी - 10 गुण वरील दोन्ही घटकाशी संबंधित घटकचाचणी ज्यात 10 गुणांचे 10 वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न (MCQ) विचारले जातील.

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B. Com. II (NEP) Semester-IV
Vertical E: Ability Enhancement Course (AEC) (Demonstrative)

Level	Semester	Course code	Course Name	Credits	Teaching Hours.	Exam Duration	Max. Marks
5.0	IV	401411	Hindi संवाद कौशल- 4	1	30	1 Hr.	25

- Course Outcomes:**
- 1. विद्यार्थी संवाद कौशल से परिचित होंगे।
 - 2. संवाद कौशल का प्रभावी प्रयोग विद्यार्थी उद्योग-व्यवसाय के लिए करेंगे।
 - 3. संवाद कौशल से उद्योग-व्यवसाय में अभिवृद्धि होती है, यह विद्यार्थी समझेंगे।
 - 4. संवाद कौशल के कारण उद्योग व्यवसाय के क्षेत्र में विद्यार्थियों की मानसिकता बदलेगी।
 - 5. संवाद कौशल के कारण व्यवसाय जगत में तेजी से प्रगति होगी।

Unit	Contents	Teaching Hours
Unit I	1. फेंटेसी गेम्स के लिए मीडिया सूचना साक्षरता की आवश्यकता- डॉ. सेवा सिंह बाजवा, कुलदीप सिंह 2. कृत्रिम बुद्धिमत्ता- शिक्षा की अंतर्दृष्टि- डॉ. अनिल कुमार 3. मीडिया सूचना साक्षरता और बढ़ता उपभोक्तावाद- डॉ. प्रभात	15
Unit II	4. बैंकिंग क्षेत्र में मीडिया सूचना साक्षरता का महत्व- डॉ. धनप्रीत कौर 5. विज्ञापन साक्षरता की आवश्यकता और महत्व- डॉ. सेवा सिंह बाजवा, अंकित सोनी 6. भारत में ग्रामीण जनता में मीडिया सूचना साक्षरता की आवश्यकता और महत्व - डॉ. कृष्ण कुमार , डॉ. सेवा सिंह बाजवा	15

संदर्भ :- भारत में डिजिटल मीडिया साक्षरता- प्रो. सेवा सिंह बाजवा, कल्पना प्रकाशन, दिल्ली

Model Questions	उपरोक्त दोनों इकाइयों पर 01 दीर्घोत्तरी प्रश्न 7 अंकों का रहेगा। (पर्याय के साथ) उपरोक्त दोनों इकाइयों पर 02 लघुत्तरी प्रश्न पर्याय के साथ पूछे जाएंगे, जो प्रत्येक 4 अंकों का होगा। (4x2=8)
External – 15 Internal – 10 Total - 25	महाविद्यालयीन स्तर आंतरिक मूल्यांकन (Internal Marks) के लिए इकाई परीक्षा - 10 अंकों की होगी। उपरोक्त दोनों इकाइयों पर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न के रूप में इकाई परीक्षा ली जाएगी।

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B.Com.-II (NEP) - Semester -IV
Vertical-E: Ability Enhancement Course (AEC) (Demonstrative)

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credit	Teaching Hours	Exam Duration	Max. Marks
5.0	IV	401411	संस्कृत भाषाकौशल्य -2	1	30	1 hr.	25

Course Outcomes: (अभ्यासक्रमाची फलनिष्पत्ती)	- विद्यार्थ्यांना संस्कृत भाषेतील औपचारिक वाक्यांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना संस्कृत भाषेतील सोप्या वाक्यांचा व वाक्य प्रकारांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना लकार, विभक्ती आदींची ओळख होईल. - विद्यार्थ्यांना संस्कृत भाषेतील समास व धातुसाधित अव्यये यांचे महत्त्व अवगत होईल.
--	--

Unit	Content	Workload Allotted	Weightage of marks allotted
Unit I	दृष्टः मया व्याघ्रः (सतिसप्तमी वाक्य परिचय) लोकमातरः नद्याः (कर्मणि व भावे प्रयोग)	15	7 Marks
Unit II	शङ्करभट्टः शास्त्री सञ्ज्ञातः। (कृदन्तपरिचय) वणिक्कथा (भविष्यकाळ परिचय)	15	8 Marks
संदर्भ	संस्कृत पुष्पमाला – नागपुर विद्यापीठ प्रकाशन, नागपुर		
Model Questions	वरील दोनही घटकावर आधारित 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न प्रत्येकी 7 गुणांकरिता असेल. वरील दोनही घटकांवर आधारित 2 लघुत्तरी प्रश्न प्रत्येकी 4 म्हणजे एकूण 08 गुणांकरिता विचारले जातील.		
External-15	महाविद्यालयीन स्तर		
Internal -10	अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Evaluation) – घटक चाचणी 10 गुण वरील चारही घटकांशी संबंधित 10 बहुपर्यायी प्रश्न 10 गुणांसाठी घटकचाचणीत विचारले जातील.		
Total -25			

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B.Com .II Semester -IV (NEP)**Vertical – E/ AEC (MIL) (URDU IV)**

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	IV	401411	Urdu- IV	1	30	1	25

Course Outcome

1- طلباء گفتگو کی مہارت سے متعارف ہو گے

2- طلباء گفتگو کی مہارت کا استعمال اپنے روزگار کے کاموں میں کر سکیں گے

3- طلباء سمجھ جائیں گے کہ گفتگو کی مہارت کی وجہ سے روزگار میں اضافہ ہوتا ہے۔

4- صنعتی تجارتی پیشوں سے متعلق طلباء کے خیالات بدلے گئے۔

5- گفتگو کی مہارت کے ذریعے صنعتی تجارتی پیشوں کی ترقی ہو گی۔

Unit System	Contents	Work load Allotted
Unit –I	1- فری لانسنگ اور آزادانہ کام کی معیشت (گل اکاؤمی) 2- چیزوں کا انٹرنیٹ انٹرنیٹ آف تھنگس 3- مصنوعی ذہانت (آرٹیفیشل انٹیلیجنس)	15
Unit –II	1- مصنوعی ذہانت (آرٹیفیشل انٹیلیجنس) 2- ڈیٹا مائننگ 3- روبوٹ اور کو بوٹس	15

References

جدید ٹیکنالوجی:- ترتیب کارڈاکٹر شاہدہ مناف

Model Questions	☆ اوپر کے دو پوئٹ پر دو میں سے ایک مفصل جواب مطلوب ہے 7 مارکس ☆ اوپر کے دو پوئٹ پر چار میں سے دو مختصر جوابات مطلوب ہے 8 مارکس
External -15(college level) Internal – 10 Total- 25	(Internal Marks)-10 Marks اوپر کے چاروں پوئٹ پر 10 مارکس کا پوئٹ ٹیسٹ رہے گا جس میں متبادل جواب کے سوالات رہے گے (Objective)

(نوٹ:- این این پی اسکیم کے مطابق اسکیمٹ (تنحص) ٹیسٹ لیے جائیں)

B. Com. II (NEP) Semester-IV
Vertical E: Ability Enhancement Course (AEC) (Demonstrative)

Level	Semester	Course Code	Courses Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max. Marks
5.0	IV	401411	Pali (निवडक खुद्दकनिकाय)	1	30	1 Hr.	25
Courses Outcomes: 1.पाली त्रीपिटकातील बुध्द उपदेश समजून घेणे. 2.पाली त्रीपिटकातील बुध्द उपदेश अंगीकृत करून आचरण करणे. 3.पाली त्रीपिटकातील बुध्द उपदेशाद्वारे समाजाचे कल्याण साधणे. 4.पाली त्रीपिटकातील ग्रंथाद्वारे समाजात नैतिक मूल्य विकसित करणे. 5.तथागत बुद्धाचे तत्त्वज्ञान, विचारधारा, उपदेश समजून घेणे.							
Unit		Contents			Teaching Hours		
Unit I		बक जातक, गिज्झजातक, कल्याणधम्म जातक, सुजात जातक			15		
Unit II		यमकवग्ग, अप्पमादवग्ग, तण्हावग्ग, पुप्फवग्ग			15		
संदर्भ:		1. बुद्धवाणी- प्रा. डॉ. रेखा वानखडे, सुगम प्रकाशन, अमरावती. २०१७ 2. त्रिपिटक ग्रंथ					
Model Questions		वरील दोन्ही घटकावर 01 दीर्घोत्तरी प्रश्न 07 गुणांचा असेल. ● वरील दोन्ही घटकांवर 02 लघुत्तरी प्रश्न प्रत्येकी चार म्हणजे एकूण 08 गुणांचे असतील. (वरील दोन्ही प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय राहतील)					
External – 15		महाविद्यालयीन स्तर					
Internal – 10		अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Marks) घटक चाचणी -10 गुण वरील दोन्ही घटकाशी संबंधित घटक चाचणी ज्यात 10 गुणांचे 10 वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न विचारले जातील.					
Total -		25					

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B. Com. II (NEP) Semester-IV
Vertical E: Ability Enhancement Course (AEC) (Demonstrative)

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max. Marks
5.0	IV	401411	Supplementary English	1	30	1 Hr.	25

COURSE OUTCOMES:

- 1. To instill moral values among the students
- 2. To make them able to communicate skillfully with ICT
- 3. To enrich them with fluency and soft skills based in English
- 4. To make them skillful in drafting and professional skills

Unit	Contents	Teaching Hours
Unit I	- The Home Coming – Rabindranath Tagore - The Little Black Boy – William Blake	15
Unit II	ICT and the Use of English, Interviews, Creative Writing	15

BOOKS PRESCRIBED:

- 1. Glimpses of Infinity (Excluding Grammar), Publisher: Orient Black Swan. Hyderabad, Telangana
- 2. Communication Skills in English, Publisher: Orient Black Swan, Hyderabad, Telangana

Model Questions	Based On the Above 02 Units, 01 Long Answer Question Will Be Asked For 07 Marks (07) Based On the Above 02 Units, 02 Short Answer Questions Will Be Asked Each For 04 Marks (08)
External-15 Internal -10 Total-25	College level Internal assessment -10 marks. Unit test related to above two units will be conducted Where 10 multiple choice questions will be asked.

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

***Batch Size- 20**